

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/169/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114214044
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114214044.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Simkovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, zastúpená: Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Gröslingova 4, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00166073, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/208/2014-9 zo dňa 02.07.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1. stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Vyslovil, že účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil ust. § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ust. § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) a ust. § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Na Okresnom súde v Humennom bolo vedené pod sp. zn. 10Er 983/09 exekučné konanie oprávneného - Pohotovosť s.r.o. proti povinnému Y. O. pre vymoženie 428,17 Eur s príslušenstvom. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp. zn. EX 9581/09 dňa 2.11.2009. Súd dňa 5.11.2009 vyzval oprávneného na predloženie príslušnej úverovej zmluvy a VOP a neskôr 13.1.2010 vyžiadal od rozhodcovského súdu aj príslušný spis. Po doručení spisu vydal súd dňa 3.1.2011 uznesenie, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora a to v časti istiny nad sumu 124,79 Eur a v časti úroku z omeškania vo výške 0,025% denne, nakoľko zistil, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje povinného na plnenie, ktoré je právom nedovolené a v rozpore s dobrými mravmi. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1.2.2011. Ďalším uznesením zo dňa 25.3.2011 bola v uvedenej časti exekúcia zastavená, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14.5.2011 a potom ďalším uznesením zo dňa 6.6.2011 súd zamietol žiadosť exekútora aj v ostatnej časti exekúcie z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 30.7.2011.

Súd teda v konečnom dôsledku zamietol žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom vyhodnocoval rozhodcovskú doložku, ktorá bola súčasťou formulárovej zmluvy uzavretú medzi žalobcom a jeho dlžníkom a dospel k záveru o jej neplatnosti z dôvodu, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalobca v tomto konaní požadoval náhradu škody predstavujúcu istinu s príslušenstvom priznaný rozhodcovským rozsudkom a to konkrétne vo výške 2077,45 Eur a uplatnil aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 20% teda 415,49 Eur.

Vychádzajúc z gramatického a logického výkladu ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je zrejmé, že zákon ukladá súdu rozhodnúť v 15 dňovej lehote len v prípade vydania poverenia exekútorovi, teda v prípade, že súd nezistí rozpor so zákonom v exekučnom titule prípadne návrhu na exekúciu alebo žiadosti o vydanie poverenia a následne len stručne vyplní príslušné tlačivo obsahujúce spomínané poverenie. Je preto logické, že tá istá lehota nemôže platiť pre zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia, keď súd musí vypracovať rozsiahle rozhodnutie a v ňom patrične zdôvodniť svoj právny názor a vysvetliť porušenie zákona. Často krát pred takýmto rozhodnutím si musí zabezpečiť aj ďalšie listiny, najmä ak exekučný titul je rozhodcovský rozsudok, ako je tomu aj v tomto prípade. Exekučný súd je totiž povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie v každom štádiu konania a to aj bez návrhu. Je povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia je spôsobilým exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku. Keďže exekučným titulom v danej veci je rozhodcovský rozsudok, je potrebné vychádzať aj z ustanovenia zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Podľa názoru Ústavného súdu SR vyslovenom v uznesení II. US 545/2010-15 zo dňa 9.12.2010 exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie.

V daných exekučných veciach ak rozhodcovský súd priznal úrok z omeškania vo výške odporujúcej § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1195 Z.z. a zaviazal povinných na zaplatenie týchto úrokov v rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami, potom rozhodol o plnení právom nedovolenom. Preto bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po vydaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje povinného na plnenie, ktoré je právom nedovolené, prípadne objektívne nemožné alebo odporuje dobrým mravom. Keď rozhodcovský rozsudok odporuje týmto zákonným ustanoveniam, tieto jeho nedostatky predstavujú hmotnoprávnu prekážku vykonania exekúcie na jeho základe. Skúmanie vykonateľnosti rozsudku rozhodcovského súdu si vyžaduje osobitnú právnu úvahu najmä s ohľadom na to, že sa týka právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia do vydania rozhodnutia, ktorým čiastočne žiadosť bola zamietnutá a následne bolo vydané poverenie s krátkym časovým odstupom, vo väčšine prípadov v lehote 15 dní od právoplatnosti predchádzajúceho uznesenia o čiastočnom zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia rozhodne nie je takej povahy, aby bolo možné vysloviť porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Žalobca vytyka exekučnému súdu nesprávny úradný postup predstavujúci zbytočné prietahy. Súd prvého stupňa poukázal na to, týmto pojmom sa zaoberal aj Ústavný súd SR a ten vo viacerých svojich rozhodnutiach dospel k záveru, že je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a že aj niekoľko mesačná nečinnosť súdu nemusí predstavovať zbytočné prietahy (I.US 42/01, I.US 63/00, IV. ÚS 606/12).

Pri posudzovaní toho, či exekučný súd sa dopustil zbytočných prietahov možno použiť závery Ústavného súdu SR v už citovanom rozhodnutí IV. US 606/2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. V nej bola žiadosť o vydanie poverenia podaná 15.8.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo dňa 16.4.2012, tá bola predložená 4.5.2012 a uznesením zo dňa 5.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Poukázal na to, že sťažovateľ (teda žalobca) podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Pre súd je zarážajúca argumentácia žalobcu ohľadom posúdenia samotného rozhodnutia o zamietnutí žiadosti exekútora o vydanie poverenia ako nesprávneho úradného postupu. Je predsa logické, že

výsledkom rozhodovacej činnosti súdu je, že buď žiadosti o vydanie poverenia vyhovie alebo ju zamietne. Zo zákona nevyplýva, že súd musí vždy žiadosti žalobcu vyhovieť. Práve rozhodovacia činnosť je podstatou súdnictva a nemožno ju vyhodnocovať ako nesprávny úradný postup (uznesenie Najvyššieho súdu ČR 25Cdo 1018/07 zo dňa 25.8.2009). Táto argumentácia žalobcu by skôr nasvedčovala uplatňovaniu nároku titulom nezákonného rozhodnutia, k čomu však neboli splnené zákonné podmienky (neexistuje rozhodnutie, ktorým by bolo uznesenie o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť a žalobca ani v jednom prípade voči danému uzneseniu nepodal ani riadny opravný prostriedok). Neopodstatnené je aj tvrdenie žalobcu o prekážke právoplatne rozhodnutej veci príslušným rozhodcovským rozsudkom. Súdny totiž v rozhodnutiach o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia dospeli k záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky, dôsledkom toho rozhodcovský rozsudok nespôsobuje právnu záväznosť pre svoju ničotnosť. Žalobcovi preto nič nebránilo podať žalobu na súd.

Súd teda dospel k záveru, že tým, že súd zamietol žiadosť o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie, hoci aj po 15 dňovej lehote sa nedopustil nesprávneho úradného postupu a rozhodne nepredstavuje porušenie práva na žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Žalobca však nepreukázal ani ďalší zákonný predpoklad zodpovednosti za škodu a to vznik škody, ktorá je chápaná ako skutočná majetková ujma. Žalobca nepreukázal, že sa nemôže domôcť svojho nároku voči povinnému použitím iných právnych prostriedkov. Jeho tvrdenie o nevyožiteľnosti pohľadávky zavinením súdu je nesprávne. Žalobca mal totiž možnosť získať iný exekučný titul, ale sám bol nečinný. Napokon musel by preukázať, že aj v prípade vydania poverenia došlo by k úplnému vymoženiu jeho pohľadávky, čo ťažko možno preukázať.

Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal ani dôvodnosť nároku na nemajetkovú ujmu. V celom rozsahu sa možno stotožniť s vyjadrením žalovaného v tomto smere. Žalobca dostatočne nezodpovedal vznik a výšku nemajetkovej ujmy, ktorú je potrebné vyhodnotiť z hľadiska žalobcu ako právnickej osoby a nie z hľadiska jej spoločníkov. Vyznieva ako paradox ak žalobca požaduje morálnu ujmu za postup súdu, ktorý rozhodol v súlade s právnymi predpismi chrániacimi spotrebiteľov, ktoré naopak žalobca porušoval do takej miery, že jeho nekalými praktikami sa zaoberala aj Európska komisia.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého nárok na náhradu trov konania by prináležal len úspešnému žalovanému, ten však si tento nárok podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 písm. h/ a f/ O.s.p. a § 205 ods. 2 písm. c/, f/ O.s.p. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a neúplne zistil skutkový stav, lebo nevykonal navrhnuté dôkazy, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolateľ namietal to, že súd prvého stupňa rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie musí byť zrušené.

S poukazom na článok 144 ods. 1 Ústavy SR a § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

V ďalšom odvolateľ vytýkal súdu prvého stupňa, že tento nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však uvedené ignoroval a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý

je neakceptovateľný. Pritom právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie mohla byť odstránená len rozhodnutím exekučného súdu.

K úvahám o dĺžke a obmedzenosti súdu lehotou odvolateľ uviedol, že súdu neprináleží polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, ktoré svoje meritórne rozhodnutia nemôže na nich založiť. Súd tak úplne neguje stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrassburgu.

Odvolateľ ďalej súdu vytykal jeho nesústredenú činnosť, keď vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom, kedy vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli dňa 03.10.2014 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania odvolací súd nezistil, aby prvostupňový súd konal a rozhodol nesprávne. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (článok 46 ods. 3 Ústavy SR).

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov).

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu (§ 4 ods. 1 písm. a/ cit. zákona).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu Vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy SR (§ 9 ods. 1 cit. zákona).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom

je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej „žiadost“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11 (§ 15 ods. 1 cit. zákona).

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nárokov alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr (§ 16 ods. 4 cit. zákona).

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 1, 2 cit. zákona).

Právo na náhradu škody sa premlčí za 3 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenia alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie (§ 19 ods. 1 cit. zákona).

Tým, že súd prvého stupňa dospel k záveru o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci aj po 15-dňovej lehote, nedopustil sa nesprávneho úradného postupu a nejde o porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že 15-dňová lehota podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku platí pre prípad, keď súd udelí poverenia, nie pre prípad zamietnutia žiadosti o poverenie.

Žalobca skutočne nepreukázal ani ďalší zákonný predpoklad zodpovednosti za škodu a to vznik škody, ktorá je chápaná ako skutočná majetková ujma. Možno prisvedčiť súdu prvého stupňa, že žalobca nepredložil jediný dôkaz na preukázanie tejto škody, a teda neunesol dôkazné bremeno. Nutnosť spravovať pohľadávku oprávneného skutočne nezapríčinil exekučný súd. Príslušné náklady teda nie sú, tak ako to správne uviedol súd prvého stupňa, v príčinnej súvislosti s postupom exekučného súdu, ale sú v príčinnej súvislosti s postupom povinného, ktorý dlh voči oprávnenému nesplnil.

Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvého stupňa, že ani v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy nie sú tu dané dôvody na jej priznanie v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 214/2003 Z.z. Nebolo zistené, že by došlo k zániku povinného. Samotné vedenie exekučného konania bez ohľadu na jeho dĺžku nie je objektívnou prekážkou na udržiavanie kontaktu oprávneného s povinným a nie je ani dôvodom vzniku insolventnosti povinného. Žalobca nepreukázal zánik svojich podnikateľských aktivít.

Súd prvého stupňa správne rozhodol i čo do trov konania.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval z dôvodov uvedených v ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, táto nepodalala návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.